

bekendt det danske Folks Hovederhverv og næsten eneste. Det er det, der skal føde hele den danske Befolkning. Vi have ikke Sølv- eller Guldminer, vi have ikke Jærn eller Kul at grave op af Jorden og sælge til andre for at skaffe Brød — Landbruget skal frembringe Brød til hele den danske Befolkning. Men hvorledes er vort Landbrug stillet? Der er lagt store Byrder paa det i Form af Beskyttelse til andre Erhverv, saa at disse Erhverv kunne sidde og samle Kapitaler paa Landbrugets Bekostning. Jeg mener, at det, der skal hjælpe Landbruget, er at skaffe det en ligelig Stilling med andre Erhverv, saa maa og kan det staa paa egne Ben, saa kan det give Afkald paa enhver Støtte, og saa kan det hjælpe sig. Naar Landbruget staar lige overfor andre Erhvervsgrene, saa kan det danske Landbrug føde den danske Befolkning. Der er Brød nok i Landet, naar vedkommende stilles saaledes, at der er lige Udgang til at søge Erhverv. Det kan efter min Mening aldrig være retfærdigt, at man forlanger, at den ene skal yde særlig Beskyttelse til den anden; men det er billigt og retfærdigt at stille os lige for Loven og skaffe os alle lige Udgang til Erhverv; saa kan enhver kraftig og hæderlig Mand nok naa at faa Erhverv, her er Brød nok. Men heller ikke paa dette Omraade ser jeg, at vi kunne komme frem. Det forekommer mig, at alt, hvad der skal hjælpe Folket frem, maa ligge stille, saa længe vi leve under de provisoriske Tilstande. Jeg vil derfor slutte med at sige dette: Lad os være enige om med enhver, som har sit Fødeland kært, at vi skulle bygge dets Bælfærd paa lovlig Grund, det er ikke muligt ad anden Vej. Jeg ser ikke, at vi kunne komme frem ad anden Vej, end at vi dog omsider maatte blive enige om at sige Nej til denne Regering, naar den ikke selv kan finde, at den staar i Vejen for Folkets Lykke og Bælfærd og for en god materiel og aandelig Udvikling. Hermed skal jeg slutte.

C. Hage: Naar Finanslovens første Behandling begynder at tage fat paa anden Uge, er der en ikke uforstaaelig Følelse af, at det snart kan være nok. Fristelsen til at lægge Beslag paa Tingets Taalmodighed er da ikke stor. Alligevel bliver man ofte nødt til at komme igen for at svare paa Udtalelser, over for hvilke Tavshed maaske kunde misforstaaes. Fra flere ærede Medlemmers Side er der blevet udtalt, at den Skildring af vor finansielle Tilstand, jeg gav i mit første Foredrag, var noget for mørkt farvet. Den højtærede Finansminister udtalte det

samme, men tillige fremhævede Finansministeren, at der ikke vilde være stor Sandsynlighed for, at de indirekte Afgifter vilde kunne indbringe et saa stort Beløb, som de ere kalkulerede til, og tillige gjorde han opmærksom paa, at jeg ikke havde omtalt, at der paahviler os Forpligtelsen til eventuelt om 2 Aar at udrede yderligere 1 Mill. i Alderdomsunderstøttelse. Det synes mig, at man nærmest deraf maa drage den Slutning, at min Skildring ikke har været mørk nok. Den ærede Ministers Bemærkning er fuldstændig rigtig. Men jeg har overhovedet ikke villet gaa ind paa de mere eller mindre usikre Udgifter, som Fremtiden kan bringe — og heller ikke den anden Million til Alderdomsunderstøttelsen er jo paa Forhaand ganske sikker — thi vil man først give sig til at medregne alle de Udgifter, vi kunne vente i de nærmest følgende Aar, eller dog vente Forslag om fra forskellige Sider, vil det let komme til at se helt sort ud for os. For blot at nævne en enkelt Ting, hvilken overvældende Mængde Bygningsforanstaltninger staar der ikke tilbage? En anden Ting, som siden i Fjor er kommen paa Dagsordenen, er Spørgsmaalet om Retsreformen. Udgiften hertil har tidligere været anslaaet, hvis jeg ikke tager fejl, til mindst $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. om Aaret. Og i det hele taget bliver der fra alle Sider, som jo ogsaa Forhandlingen i disse Dage viser, stillet Krav om nye, tilbørlige store Udgifter. Alt dette har jeg imidlertid ikke villet komme ind paa. Jeg har kun villet holde mig simpelthen til Forslaget, som det her foreligger. I de foregaaende Aar har det været meget vanskeligt at danne sig nogen Forestilling om, hvorledes et normalt Budget vilde komme til at se ud, naar vi atter igen fik et saadant. Finanslovene have været belemprede med en stor Masse ekstraordinære Udgifter, men nu i Aar, da de i det væsentlige ere borte — thi der er jo i Hovedsagen ikke stort andet end Gendarmerne og nogle andre, finansielt set, mindre betydelige Poster tilbage — da nu altsaa disse løse Bestanddele ere stykkede bort, og kun de faste og blivende ere tilbage, ere vi i Stand til at danne os en Forestilling om den endelige Karakter af den Nydannelse, der er fremgaaet som Resultat af disse Aars Udviklingsproces. Og da er det, at den overordentlige Mopsætning falder i Øjnene mellem vor finansielle Stilling nu og blot for 7 Aar siden. Der er i Virkeligheden i dette Forslag — som sagt bortset fra Gendarmerne og nogle andre Smaating — ikke forlangt andet, end hvad der nu maa anses for det normale